

IVAN PETAR (ZANPJERO) PL. MLADINEO

UDK: 929 Mladineo, I. P.

Primljeno: 31. 5. 2011.

Stručni rad

HANIA MLADINEO MIKA

Državni arhiv u Splitu

Glagoljaška 18

21000 Split HR

Rad prikazuje život i djelovanje Ivana Petra Mladinea, jedne od značajnijih ličnosti hrvatske gospodarske i političke scene u razdoblju između dva rata. Kao istaknuti HSS-ovac, vjeran idejama Stjepana Radića, svojim je aktivnostima tijekom političkog djelovanja uvelike pridonio širenju nacionalne svijesti. Njegov rad na unaprjeđenju kamenoklesarske industrije, uzgoja maslina i proizvodnje ulja, razvoja ribarstva i riblje industrije te zaštite mora i podmorja, ostavio je značajan trag u razvoju Splita i srednje Dalmacije. U radu se osim životopisa obrađuje društveno, gospodarsko i političko djelovanje I. P. Mladinea, te suđenje, zatvor, konfiskacija cjelokupne imovine i rehabilitacija. U želji da se upotpuni Slika o njegovu životu i radu te obitelji, objavljuje se prvi dio do sada neobjavljenog rukopisa. To je moralni kodeks koji je I. P. Mladineo iz zatvora uputio svojoj djeci u trenucima svoje nesigurne sudbine.

Ključne riječi: Split, Pučišća, Hrvatska seljačka stranka, riblja industrija, konfiskacija, rehabilitacija, biografija

*SVE NEKA TI BUDE ČISTO
SVE STAVI NA SVOJE MISTO
SVAKI DAN ČINI TO ISTO*

Ta stara poslovice koju sam pronašla u njegovim bilješkama vodila je i oblikovala život i djelo Ivana Petra Mladinea, trgovca, industrijalca i narodnog poslanika administrativnog sreza Brač Primorske banovine u Narodnoj skupštini. Njegova politička aktivnost pridonijela je razvoju nacionalne svijesti stanovnika srednje Dalmacije, a njegov rad kao gospodarstvenika pridonio je razvoju hrvatske riblje industrije.

Ivan Petar, poznatiji kao Zanpjero pl. Mladineo, potomak je ugledne plemićke obitelji Mladinić – Mladineo iz Pučišća na otoku Braču. Rođen je 7. kolovoza 1889. u Pučišćima, a umro u Splitu 9. studenoga 1972. Njegov otac Marko bio je pomorac i neko je vrijeme živio u Americi. Prema obiteljskoj predaji sva mu je imovina bila pokradena te se iz Amerike u rodna Pučišća vratio samo sa zlatnim satom, koji se i danas čuva u obitelji. Nakon povratka ženi se Margaritom pl. Baturić i otvara ribarski i pekarski obrt te trgovinu mješovitom robom.¹

Osnovnu, odnosno pučku školu I. P. Mladineo pohađa u Pučišćima od 1897. do 1901. Godine 1901. upisuje gimnaziju u Senju, a 1904. prelazi u Veliku realku u Splitu, gdje je 1909. položio ispit zrelosti.² Godine 1911. diplomirao je na Višoj trgovačkoj školi *Revoltella* u Trstu i stekao zvanje višeg ekonomista. Nakon završenog školovanja od 1911. do 1912. služio je vojsku u 8. domobranskom puku u Pragu, kao dragovoljac kadet – aspirant.

Sudjeluje u I. svjetskom ratu (1914. - 1918.) kao časnik austrijske vojske s činom oberlajtnanta, a služi u 37. domobranskom puku u Dubrovniku. Za zasluge u ratu dobio je odlikovanja *Vojni krst za zasluge* i *Signum laudis*. U Kraljevini Jugoslaviji godine 1920. na dužnosti je *delovodnika* s činom kapetana II. klase u Bitolju.³

Godine 1919. vjenčao se Ankom Nazor, kćeri uglednog liječnika i posjednika dr. Ivana Nazora iz Bobovišća. Imali su ukupno sedmero djece: Margitu (1920. - 2008.), Vjeru (1922. - 1923.), Vjeru (1923. - 2010.), Mariju Rozariju (1926.), Katicu (1928.), Ivanku Jelku (1930. - 1931.) i Marka (1939.).⁴ Ugled Ivana Petra Mladinea bio je toliko velik da su u čast rođenja sina mu Marka zazvonila i zvona na zvoniku Sv. Duje.

Nakon završene Više trgovačke škole *Revoltella* u Trstu 1912. vraća se u Pučišća i radi kao upravitelj Prve dalmatinske klesarske zadruge i Uljarske zadruge. Godine 1921./22. otvara vlastite trgovine mješovitom robom: jednu u Pučišćima, a drugu u Splitu. Zadruge i trgovinu uspješno je vodio do godine 1934., kada preuzima mjesto direktora u Tvornici alimentarnih konzervi *Neptun* d. d. jer se ribarenjem bavio od djetinjstva. Godine 1926. preuzima mjesto upravitelja tvrtke *Petricić* Cie u Salima na Dugom otoku. Godine 1928. sklopljen je društveni dogovor po kojem postaje suvlasnik Društvene tvrtke *Neptun* društvo s. o. j., a godine 1934. dioničarsko društvo preuzima tvornicu *ITAK* d. d. i nastaje *Neptun* d. d. Ivan Petar Mladineo izbran je za upravitelja. Na sjednici ravnateljstva od 31. kolovoza 1939. imenovan je za generalnog društvenog upravitelja. Na toj dužnosti ostaje do 1. rujna 1946., odnosno do konfiskacije tvornica.

U politiku ulazi 1919. kao član Jugoslavenske pučke stranke i ostaje u stranci do njezina ukidanja 1929. Godine 1935. postaje član HSS-a pa na prijedlog dr. Mačeka prihvaća kandidaturu za narodnog poslanika sreza Brač te biva izabran u Narodnu skupštinu. Na mjestu narodnog poslanika ostaje do 1942.

Kao narodni poslanik i industrijalac obnašao je mnoge društvene i privredne aktivnosti. Jedna od značajnijih je osnivanje Zadruga za elektrifikaciju otoka Brača 6. veljače 1938. sa dr. Josipom Berkovićem i inženjerima Nebodarom Jutronicem, Petrom Jutronicem i Mihovilom Novakom te drugim uglednim osobama. U Zadruzi djeluje kao predsjednik i dioničar te naručuje izradu projekta za postavljanje podmorskog kabela. Od prvih dana okupacije ostao je dosljedan svojim političkim idejama te propagira politiku HSS-a prema načelima Stjepana Radića. Tijekom II. svjetskog rata s pripadnicima građanskih stranaka u Splitu organizira Građanski blok.

Nakon kapitulacije Italije 1943., upozoren da će biti likvidiran, napušta Split i odlazi u Dubrovnik, gdje mu se uskoro pridružuje dio obitelji. Nakon oslobođenja Dubrovnika uhapšen je i odveden na Daksu, gdje je pukim slučajem izbjegao strijeljanje. Iz Dubrovnika preko Visa, Malog Drvenika i Žrnovnice dolazi u Split, gdje čeka suđenje. Presudom Okružnog narodnog suda Srednje Dalmacije K- 118/45 i potvrđenom presudom Vrhovnog suda Hrvatske K – 837/45 osuđen je na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom u trajanju od 3 godine, na gubitak političkih i građanskih prava te konfiskaciju cjelokupne pokretne i nepokretne imovine.

Nakon odslužene zatvorske kazne kao stručnjak za riblju industriju poslan je u Rovinj sa zadaćom da osposobi tvornicu ribljih konzervi *Mirna*, nekadašnju tvornicu *Ampelea*. Nakon što je to obavio dobiva otkaz, s obrazloženjem da nema građanska prava te ne može imati status državnog službenika. Godine 1949. dobio je posao u Institutu za biologiju mora, a istodobno radi u Stambenom poduzeću u Šumariji. Na intervenciju Vladimira Bakarića Okružni sud u Puli od 25. svibnja 1956. Kr.10/55. i Kv. 211/56. donosi rješenje o njegovoj rehabilitaciji, ali bez povrata imovine.

Godine 1958. odlazi u mirovinu, iz Rovinja se seli u Zagreb, a 1972. dolazi u Split te iste godine umire u 83. godini života. Nakon demokratskih promjena Državno odvjetništvo Republike Hrvatske 3. studenog 1997. donosi Mišljenje o presudama K-118/45 i K- 837/45 sa zaključkom da je do presude došlo zloupotrebom prava i političke moći.

POLITIČKA I DRUŠTVENA AKTIVNOST

I. P. Mladineo napisao je svoju političku autobiografiju u kojoj se usredotočio na Drugi svjetski rat do kapitulacije Italije.⁵ Nakon završetka Prvoga svjetskog rata 1919. godine učlanio se u Jugoslavensku pučku stranku i ostao u njezinu članstvu do raspuštanja stranke u siječnju 1929.

Godine 1935. postaje član HSS-a. Dr. Maček prepoznao je u Mladineu vrijednog i sposobnog čovjeka te ga je na izborima za poslanike u Narodnoj skupštini 1935. predložio kao kandidata za srez Brač Primorske banovine. Tu je ponudu Mladineo odbio zbog velikog broja obveza koje je kao gospodarstvenik imao i dužnosti koje je tada obnašao. Obećao je da će predložiti osobu koja bi mogla biti zastupnik umjesto njega. Kako međutim nijedna osoba nije bila prihvaćena, Mladineo je naposljetku prihvatio kandidaturu i bio izabran. Na izborima godine 1938. ponovno je izabran za narodnog poslanika. Tu je dužnost obnašao do veljače 1942., kada je pisanim putem odbio poziv da bude nazočan u Hrvatskom saboru te zatražio brisanje zastupništva.⁶ Kao zamjenik dr. Mačeka svečano je otvorio Hrvatski veslački klub *Gusar* u Splitu, a 1938. nazočio je u Dubrovniku postavljanju spomen-ploče Ivanu Gunduliću u povodu 300. obljetnice njegove smrti.

Na poziv Ministarstva vanjskih poslova NDH sudjelovao je u radu Državne komisije za razgraničenje NDH s Kraljevinom Italijom glede gospodarskih,

zadružnih i ribarskih pitanja. Budući da se nije složio sa smjernicama koje je nametnula vlada NDH, napustio je Komisiju i vratio se u Split, gdje je uz svoj redoviti posao upravitelja tvornice *Neptun* d. d. obnašao sljedeće dužnosti: predsjednik Nadzornog odbora Gospodarske štedionice u Splitu, predsjednik Gospodarske matice, potpredsjednik Upravnog odbora Zadrugne matice, vijećnik Trgovinsko-industrijske komore u Splitu, vještak revizor pri Komori za područje prehrambene industrije, član Eskontnog odbora Narodne banke Kraljevine Jugoslavije, član Upravnog odbora Penzionog fonda za službenike u Ljubljani pri Ministarstvu za socijalnu politiku i narodno zdravlje.

Uz navedeno bio je i predsjednik i dioničar Zadruga za elektrifikaciju Brača i Hvara,⁷ upravitelj stečajne mase Zemljoradničke zadruga u Pučišćima, upravitelj stečajne mase Seoske blagajne u Postirima, upravitelj stečajne mase Pučke blagajne u Mircima.

Nadzirao je rad Klesarske zadruga, Uljarske zadruga i Pučke blagajne u Pučišćima. Zbog njegove dobrote, čestitosti, marljivosti i svestranosti voljeli su ga i cijenili ne samo članovi uže i šire obitelji, prijatelji, kompanjoni (dioničari) i radnici nego i stanovnici otoka Brača.

U izvadcima iz izvještaja ustaških vlasti o radu HSS-a navodi se kako bi Bračani iz Sinja dobivali pozive za vojsku: *Oni bi s pozivom prvo za savjet otišli k Mladineu, a on bi im na to odgovorio da okrenu poziv na drugu stranu i napišu: Plug i brana Hrvatu je hrana, a ustaša, to im je obrana pa da pozivnu zapovijed vrate natrag.*⁸

Tijekom rata 1942. s predstavnicima građanskih stranaka u Splitu organizira Seljački demokratski blok zvan i Građanski blok. Upozoren da će biti likvidiran u Splitu zbog svojega političkog djelovanja, otputovao je 9. kolovoza 1943. zadnjim linijskim brodom u Dubrovnik. Nakon što su partizani preuzeli vlast u Dubrovniku 1944., Mladineo je uhapšen i prebačen na Daksu, gdje je pukim slučajem izbjegao strijeljanje. Mislim da je on u to vrijeme jedini preživio Daksu. U Splitu je suđen i osuđen na kaznu oduzimanja slobode s prisilnim radom u trajanju od 3 godine, oduzimanja građanskih i političkih prava te konfiskacije cjelokupne pokretne i nepokretne imovine. Ostavili su mu jedino roditeljska prava.

Presuda je bila tako drastična ne zato što je bio tvorničar ili surađivao s okupatorom, nego zato što je bio HSS-ovac, Hrvat katolik, koji se toga nikada nije stidio. U to je vrijeme to bio popriličan grijeh. Nakon presude nije po-

gnuo glavu, ostao je častan i do kraja hodao uzdignuta čela. Nije se imao čega sramiti. Trebaju se sramiti oni koji su mu sudili i osudili ga.⁹

GOSPODARSKA DJELATNOST

Nakon završene Više trgovačko-ekonomske škole *Rivoltella* u Trstu vraća se u svoje rodna Pučišća i postaje upravitelj Prve dalmatinske klesarske zadruge r.n.o.j. Za njegova upravljanja Zadruga je izvozila kamen u Sjedinjene Američke Države, za izgradnju Bijele kuće i izgradnju spomenika u Kanadi. Kao zaljubljenik u maslinarstvo iste godine preuzima vodstvo i Uljarske zadruge r.n.o.j. te uvodi nove preše za proizvodnju ulja za izvoz. Obje zadruge vodio je uspješno do godine 1934.

Nakon očeve smrti 1922. u Splitu je otvorio trgovinu mješovitom robom, prodaje drvo za gorivo i preuzima zastupništvo za prodaju sapuna i svijeća. Obitelj i dalje živi u Pučišćima pa on stalno putuje na relaciji Split-Pučišća. Iz dopisa koji je 21. rujna 1942. uputio Općini Split (*Comune di Spalato Sezione statistico – Anagrafe*) kako bi dobio potvrdu o boravku u Splitu (*Certificato di residenza*), razvidno je kada je došao u Split, gdje je imao registriranu radnju, a kasnije i tvrtke, od koga ih je uzeo u najam, gdje je živio, kod koga i u kojem razdoblju. Budući da su se dolaskom Talijana promijenili nazivi ulica, on navodi stare i nove nazive. Adrese poslovnih prostora:

- Dana 1. veljače 1922. preuzeo je radnju od g. Lovre Grisogona na Marijanskoj obali br.7 / Riva Benito Mussolini, unajmljeni prostor od vlasnika Ljudevita, Mihovila, Josipa, Jelke, Marije i Jakova Brajević pok. Duje. Tu ostaje do 30. travnja 1927., kada zatvara radnju.

- Dana 1. svibnja 1927. postaje poslovođa Tvornice alimentarnih konzerva - Sali Neptun društvo s.o.j. Split i useljava u Markantunova ul. br. 4. / Via Giovanni de Ravenna, vlasnice Rakele ud. Ferri - Sertić.

- Dana 1. srpnja 1929. sjedište tvrtke seli u Sinjsku ul. br. 15. / Via 15. Aprile, kao podstanar g. Eliasa A. Perara.

- Dana 1. prosinca 1929. preselio je sjedište tvrtke u Slavićevu ul. br. 2 / Via S. Rossignoli, u vlastiti prostor.

- Dana 1. ožujka 1936. ponovno seli sjedište tvrtke u Svačićevu ul. br. 13. / Via Cesare Batisti, u vlastiti stan u kući Jerka Jerkovića.

Stanovao je na sljedećim adresama:

- Dana 1. veljače 1922. stanuje u ulici Iza koludrice / Corso Italia, u stanu kap. Mate Kuiša (sestra Milka je supruga Mate Kuiša). Poslije su se zajedno preselili u Marmontovu ul. br. 8 / Corso Guliemo Marconi.

- Dana 1. lipnja 1925. obitelj se iz Pučišća doselila u Split, stanuje u Istarskoj ul. br. 6. / Via Ragusa, u kući Rudolfa Kirigina.

- Dana 1. rujna 1926. obitelj se seli u Beogradsku ul. br. 18 / Via Gabriele D'Annunzio, u stan Marije Bikić.

- Dana 1. listopada 1932. obitelj se seli u Zvonimirovu 17a / Via Giuseppe Carducci, u kuću dr. Ivana Nazora (oca supruge Anke).

- Dana 1. studenoga 1936. obitelj se preselila na Francusku obalu br. 6. / Riva A. Hitlera, u kuću u vlasništvu dr. Giuseppea Iliča. Na toj adresi ostaju do 1941., kada se zbog opasnosti od bombardiranja vraćaju u svoj stan u Slavičevu 2.

Mladineo se ribarenjem bavio još od rane mladosti, a tijekom školovanja i sportskim ribolovom. U riblju industriju ulazi 1. siječnja 1926. kao poslovođa u Tvornici sardina *Petrić & Cie* u Salima na Dugom otoku.¹⁰ Svojim aktivnim djelovanjem, uvođenjem novih tehnologija u proizvodnju konzervirane ribe, poduzeće je stasalo te 5. siječnja 1928. Antun Petrić Jurjev, trgovac iz Bola, Nikola Nazor Ivanov, ljekarnik iz Bobovišća, i Petar Mladineo pok. Marka, trgovac iz Pučišća, sklapaju društveni dogovor. Prema tom dogovoru osnovano je društvo s ograničenim jamstvom kojemu je svrha konzerviranje i trgovanje ribom i drugim alimentarnim proizvodima. Društvena tvrtka glasi *Neptun društvo* s. o. j. sa sjedištem u Splitu.¹¹ Društvena tvrtka *Neptun društvo* s. o. j. preuzima nacionalizirane tvornice ribljih konzervi koje su bile u sastavu Jugoslavenske tvornice alimentarnih konzervi *ITAK* d. d. u Komiži, Vrboskoj i Rogoznici (šibenskoj). Glavna skupština društva *ITAK* d. d. održana je 27. ožujka 1934. u 16. sati u poslovnim društvenim prostorijama u Sinjskoj ulici 9/11 u Splitu u nazočnosti javnog bilježnika Bruna Katalinića sa sljedećim dnevnim redom: imenovanje društvenih časti i utvrđivanje njihovih honorara; prikaz izmjene društvenih pravila. Prisutni su bili:

Ing. Morpurgo Viktor iz Splita s dionicama	200
Dr. Kargotić Ante iz Splita s dionicama	100
Morpurgo Eugen iz Splita s dionicama	100
Mandolfo David, advokat iz Splita s dionicama	100
Mladineo Petar iz Pučišća s dionicama	5500

Nazor Niko, magistar iz Splita s dionicama	5100
Serdar Franjo iz Zagreba s dionicama.	1400
Ukupno dionica.	12500

Na toj je skupštini donesena i odluka o promjeni naziva tvrtke u Tvornica alimentarnih konzervi *Neptun* d. d. sa sjedištem u Splitu.¹² Dioničarsko društvo *Neptun* d. d. u svom je vlasništvu imalo četiri tvornice: u Salima na Dugom otoku, u Komiži, Vrboskoj i Rogoznici, a sjedište društva bilo je u Slavićevoj 2. Predstavnici dioničarskog društva Neptun Eugen Morpurgo i Ivan Petar Mladineo uputili su 10. kolovoza 1935. Sreskom načelstvu u Splitu dopis kojim traže da za njihovo poduzeće imenuju poslovođu Ivana Petra Mladinea za sve tvornice na jednu obrtnicu jer je sjedište poduzeća u Splitu.

Trgovinsko-industrijska komora Split dopisom br. 609/4 od 29. travnja 1936. prosljeđuje Kraljevskom sreskom načelstvu u Splitu uvjerenje kojim potvrđuje da Tvornica alimentarnih konzervi *Neptun* d. d. ispunjava sve uvjete za dobivanje potrebne dozvole za industrijsku izradu ribljih konzervi s poslovođom Ivanom Petrom Mladineom u Splitu, Slavićeva 2, a sve to prema Zakonu o radnjama (§§ 4, 9, 17, 32, 60, stav 4, 61, 95 i 130, u svezi s naredbom *Min. Trg. Ind.* Beograd 31. 10. 1933. III. broj 40353 (*Sl. novine* broj LXXIX od 23. 11. 1933.)).¹³ Na mjesto generalnog upravitelja društva *Neptun* d. d. izabran je I. P. Mladineo na sjednici Ravnateljstva 31. kolovoza 1939.¹⁴ Na toj dužnosti ostaje do 24. siječnja 1946., kada je presudom Vrhovnog suda K 118/45 i K. 837/45 poduzeće konfiscirano.

Mladineo je bio i suvlasnik i direktor tvornice sardina *Nimfa* u Postirima. Da bi tako dugo i dobro vodio ove tvornice, često je boravio u pagonima, nadgledao proizvodnju, razgovarao s radnicima i zajedno s njima određivao radne norme. Prema njegovim preciznim bilješkama razvidno je kako su donesene norme za pripremu ribe, izradu kutija potrebnih za konzerviranje i punjenje konzervi; pritom su se odvajali ženski od muških radnih sati.¹⁵ Pri odabiranju lima dobro je pazio da količina olova u pojedinoj kutiji ne prekorači dopuštenu količinu. Brinuo se o svim fazama proizvodnje, od pranja litografskog lima, pripremanja ljepila za lijepljenje papirnatih etiketa na bijelome limu, lijepljenja etikete papir na papir, pripreme salamure/rasola, pa do pripreme i obrade povrća i ribe za konzerviranje. Svi recepti i tehnologija pripreme i konzerviranja ribe sačuvani su u obiteljskom arhivu.

Ivan Petar Mladineo bio je industrijalac koji je od stečenog profita nado-gradivao zgrade, širio proizvodnju, otvorao nova radna mjesta i po obiteljskoj recepturi uvodio nove tehnologije u proizvodnju. Proizvodi tvornica *Neptun* d. d. bili su po kvaliteti poznati i u svijetu. Velike količine konzerva izvezile su se u Španjolsku i Portugal.

Tvornice su radile i tijekom rata. Tvornice u Salima, Komiži i Rogoznici bile su na teritoriju koje je anektirala Italija, dok je Vrboska bila u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Nakon završetka rata sva je imovina poduzeća, sa strojevima, alatima i inventarom, bila neoštećena, tako da su tvornice mogle nastaviti s proizvodnjom. Sve četiri tvornice imale su tehničkog direktora koji je stanovao u stambenoj zgradi u krugu tvornice. Svaka je tvornica vodila svoj robni, strojni i alatni inventar, a financijsko knjigovodstvo poduzeća vodilo se u središnjici poduzeća u Splitu, u Marmontovoj ulici 3/II.¹⁶

Ukupna vrijednost tvornice *Neptun* d. d. sa saldonom na dan 31. prosinca 1945. iznosila je 29.901.553,93 din, uključujući pokretnu i nepokretnu imovinu te gotovinu. U taj je iznos uključen i iznos od 7.245.304,93 din. predratne vrijednosti rekvizijskih bonova za robu koja je predana narodnim vlastima.¹⁷

Nakon što je izdržao jednogodišnju kaznu zatvora I. P. Mladineo pozvan je od Glavne direkcije za pomorsko-ribarsku industriju u Rijeci da u Rovinju preuzme dužnost direktora Planskog odjela istarske tvornice ribljih konzervi *Mirna*, nekad *Ampelea*. Za direktora tvornice imenovan je 24. travnja 1947. Tu dužnost obavlja do 31. kolovoza 1949., kada dobiva otkaz s obrazloženjem da nema građanska prava te da zbog toga ne može imati status državnog službenika.¹⁸ Kao direktor tvornice *Mirna* na tečajevima za stručnu izobrazbu kadrova predavao je tehnologiju i prerađivanje ribe na talijanskom i hrvatskom jeziku.

Vrste tečaja:

- a) struka: ribarska industrija
- b) zanimanje: industrijski radnik
- c) specijalnost: industrijski radnik
- d) za industriju ili zanat
- e) za osposobljavanje kvalificiranih radnika.

Tečajevi su se održavali u tvornici *Mirna* u Rovinju za sve istarske tvornice ribljih konzervi od republičkog značenja.¹⁹ Dana 31. rujna 1949. zapošljava

se u Institutu za biologiju mora u Rovinju kao administrator te vodi arhivu i ekonomat. U Institutu ostaje do odlaska u mirovinu godine 1958. Istodobno honorarno vodi poslovne knjige u Stambenom poduzeću i Šumariji.

HAPŠENJE, PRESUDA, KONFISKACIJE I REHABILITACIJA

Svoja sjećanja nakon odlaska iz Splita u Dubrovnik, gdje je uhapšen, započeo je ovako:

Dubrovnik - stigao iz Splita dana 9/VIII. 1943. Nastanio se kod Janka Kigina. Dana 13- I-1944. stigla Anka sa Mirom, Katjom i Markom posredovanjem Pera Miloš Žitomislčić. Nastanjeni do 15-V-1944. kod Vita Šarić Pension Stefania a od 15-V-1944. u kući Ante Buć.

Srijeda dne 18 listopada 1944 u 17 sati posljednji Njemci napustili Dubrovnik a u 19. sati s protivne strane (Srđa i Ploče) ušli partizani. Srijeda dne 25. listopada jutro 8 sati lišen slobode i odveden u Hotel Gradac.

Zajedno s ostalim uhićenima trebao je na Daksi biti strijeljan po kratkom postupku, bez suđenja. Prepoznao ga je kapetan Guzina iz Splita koji je bio u obilasku Dubrovnika te ga je izdvojio od drugih uhićenika riječima: *Mladineo, Vi idete u Split, tamo će vam se suditi...* Tako je dana 28. listopada 1944. parobrodom *Bakar* stigao na Vis, a 4. studenoga iste godine s Visa je prebačen u zatvor Ozne u Splitu. U zatvoru ćeliju dijeli s pravoslavnim svećenikom Markom Plavšom i komunistom Ivanom Marićem. Dana 31. prosinca 1944. zajedno s Antom Čorićem (HSS-ovac iz Drniša), Jurom Jurišićem i Zvonimirom Nakićem Alfrevićem odveden je na Mali Drvenik, gdje je proveo nekoliko mjeseci, a zatim je premješten u Žrnovnicu. Napokon 24. kolovoza 1945. izlazi iz zatvora u Žrnovnici i pod stalnim nadzorom boravi u Splitu čekajući suđenje.²⁰

Okružni narodni sud srednje Dalmacije u Splitu presudom K-118/45 od 27. studenog 1945. osudio ga je: *...na kaznu prinudnog rada bez lišenja slobode u trajanju od osam mjeseci, te na konfiskaciju čitave društvene imovine. Sve četiri tvornice, sva postrojenja i ostalo, te sva prava u vezi s tom društvenom imovinom.* U presudi pod Razlozi stoji: *Optuženici su tuženi zbog krivičnih djela po čl. 10 Zakona o krivičnom djelu protiv države i krivičnih djela po čl. 3. točka 9. istog Zakona. Ovaj sud smatra, u koliko je optuženike proglasio krivim, da se na njihova krivična djela ne može primijeniti citirani Zakon o krivičnom djelima protiv*

države, već da se mora primijeniti Odluka o zaštiti nacionalne časti Hrvata i Srba u Hrvatskoj.

Dana 12. prosinca 1945. na presudu se žalio pomoćnik javnog tužitelja za okrug srednje Dalmacije - Split Ljubo Prvan. Žalba javnog tužitelja br. K: 861/45 uvažena je pa Vrhovni sud Hrvatske 4. siječnja 1946. donosi novu presudu K-837/45. Ova presuda donesena je temeljem čl. 10. Zakona o krivičnom djelu protiv naroda i države te je I. P. Mladineo osuđen:

...na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom u trajanju od 3/ tri/ godine, gubitak političkih i građanskih prava osim roditeljskih prava na vrijeme od tri godine, te konfiskaciju cjelokupne pokretne i nepokretne imovne. Presuđeno je da mora platiti i troškove kaznenog postupka kao i onog oko izvršenja kazne. Končno konfiscira se čitava imovina dioničarskog društva Neptun d.d. tj. sve četiri tvornice sa svim postrojenjima i inventarom kao i pravima nalazećim se u i izvan naše države u korist D. F. J.

Dana 6. ožujka 1946. odlazi na izdržavanje kazne u Zavod za prisilni rad u Slavonski Brod, zatim u Sisak, a iz Siska u Staru Gradišku, odakle je pušten na slobodu 24. siječnja 1947. Na presudu K-118/45 i K 837/45 žalbu je uložila njegova supruga Anka Mladineo rođ. Nator, pa je odlukom Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ od 29. srpnja 1946. kazna smanjena sa tri godine na jednu godinu. U Rovinju je protiv njega pokrenut administrativni postupak zbog prevođenja molbi s talijanskog na hrvatski jezik talijanskim optantima. Rješenjem Odsjeka unutrašnjih poslova pri Gradskom izvršnom odboru Rovinja od 24. studenoga 1948. broj. 4322/48. kažnjen je sa 45 dana zatvora. Kaznu je odslužio u Napoleonovu zatvoru u Rovinju.²¹

Tablica 1. Prikaz konfiscirane imovine poduzeća

Tvornica	Konf. br.	Datum procjene	Pokretna imovina din	Nepokretna imovina din	Ukupna vrijednost din	Ukupna vrijednost DEM
Sali	271/45	23. 3. 46.	2.917.848	375.398	3.293.247	5.488.745

Tvornica	Konf. br.	Datum procjene	Pokretna imovina din	Nepokretna imovina din	Ukupna vrijednost din	Ukupna vrijednost DEM
Komiža	RI 13/46	3. 9. 46.	9.516.705	2.540.507	12.057.213	20.095.355
Rogoznica	201/45,50/46	13. 12. 45.	816.256	1.728.881	2.545.138	4.242.000
Vrboska	52/45	25. 2. 46.	470.537	678.000	1.148.537	1.914.228
Postira	2/46	31. 8. 46.				66.728,50
UKUPNO:					19.044.135	31.807.056

Tvornica *Nimfa* u Postirima bila je smještena u kući Kraljević. Tijekom rata od njemačke je tvrtke *Karl Nissen* bilo naručeno novo postrojenje, plaćeno 66.728,50 DEM, koje je uništeno u bombardiranju za transporta. Centrala *Neptuna* d. d. Split konfiscirana je rješenjem Konf. 119/46 od 7. rujna 1946. Vrijednost pokretne imovine iznosila je 71.374,00 din, a računsko stanje prema bilanci od 31. prosinca 1945. iznosilo je 3.540.740,98 din. U taj iznos nisu bili uključeni rekvirirani bonovi u iznosu od 7.245.304,93 din. Osim tvornice *Neptun* d. d. imao je i svoje brodove. Konfiskacijom brodogradilišta *Vranjic* konfisciran je i brod u izgradnji M/B *Baćuška*, 57 % u vlasništvu *Neptuna* d. d, a 27 % u vlasništvu Ive Markovine.²² M/B *Baćuška* predan je

Direkciji Pomorske plovidbe 1946., a naziv mu je promijenjen u *Lokrum*. Godine 1970. u Splitu je preuređen za turistička krstarenja i plovi pod imenom *Calypso*. Konfiskacijom tvornice u Rogoznici (Konf. 50/46) oduzeta su i dva ribarska motorna broda koja su se nalazila u brodogradilištu *Istok*. Vlasnik brodogradilišta bio je Jakov Torić.²³

Tablica 2. Prikaz konfiscirane privatne imovine u Splitu²⁴

Ulica	Konf. br.	Datum	čest. zgr.	čest. zem	Vrijednost din
Istarska 20 ex 14	3/46	14. 11. 46.	4286	9973/2	378.560,50
Slavićeva 2	3/46	14. 11. 46.	3445/2	9144/5	
			3445/3	9144/2	
				9144/1	
				9144/3	346.937,50
UKUPNO:					725.498,00

Tablica 3. Prikaz konfiscirane privatne imovine u Pučišćima

Konf. br.	datum	čest. zgr.	čest. zem.
2/46	31. 8. 46.	86/3, 480, 311, 312, 410, 471	5736/5, 5737/3, 5738/4, 1509 i druge

Ukupna vrijednost konfiscirane imovine u Pučišćima iznosi: 312.289,00 din. Tom konfiskacijom obuhvaćena je i 1/7 udjela u Uljarskoj zadruzi u Pučišćima.²⁵ Rješenjem Kotarskog suda u Zadru posl. br. I.351/47 od 7. srpanja 1948. konfiscirano je suvlasništvo na M/J *Dinara* luke pripadnosti Ist. Brod je bio upisan u ulošku br. 11 Upisnika za pomorsko-trgovačke brodove velike obalne plovidbe. Nakon oduzimanja brod je proglašen općenarodnom imovinom te je predan na upravljanje Jadranskoj slobodnoj plovidbi u Rijeci.

Od ukupne imovine I. P. Mladinea ostavljena je od nepokretne imovine obiteljska grobnica u Pučišćima i besplatano korištenje stana u Slavićevoj 2,

I. kat desno; od pokretne imovine njemu i užoj obitelji ostavljene su stvari u vrijednosti od 20.750 din. U obrazloženju piše da je to najnužnije potrebno za kućanstvo:

*dva kompletna muška odijela (ljetno i proljetno), tri muške noćne košulje, dvije muške donje košulje, tri para muških kratkih gaćica, tri para muških dugih gaća, jedan par crnih polucipela, jedan ormar bojadisan u bijelo, jedan obični krevet, jedan kredenac sa veltrinom, jedan kuhinjski stol, dvije stolice obične, dva štokrla, jedan mali stolić i jedan sanduk za ugljen.*²⁶

Na zahtjev I. P. Mladinea Okružni sud u Puli dana 25. svibnja 1956. (Kr./55; Kv.211/56) donio je Rješenje o sudskoj rehabilitaciji:

*Dozvoljava se sudska rehabilitacija osuđen Mladineo Ivan Petar pok. Ivana²⁷ rođ.7.VIII.1889 u Pučišću na otoku Braču, Hrvat, državljanin FNRJ, službenik iz Rovinja, brišu se sve pravne posljedice presude Vrhovnog suda NR Hrvatske od 4. I. 1946. godine broj K 837/45 kojom je zbog krivičnog djela iz čl. 10. Zakona o krivičnim djelima protiv naroda i države bio osuđen na kaznu strogog zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, i osuđeni se smatra neosuđivanim. II. Određuje se brisanje gornje osude u kaznenoj evidenciji.*²⁸

Osuđenik je sudski rehabilitiran, osuda se briše iz kaznene evidencije, ali mu oduzeta imovina nije vraćena. Kratak komentar I. P. Mladinea bio je: *od lupeža i ne treba tražiti ništa.*

I. P. Mladineo bio je trgovac, industrijalac, zastupnik u Narodnoj skupštini, obnašao je još mnoge društvene dužnosti, ali je iznad svega bio dobar i vjeran suprug te nježan i požrtvovan otac. Nakon hapšenja u Dubrovniku 24. listopada 1944. do 24. kolovoza 1945. i puta od Visa, preko Malog Drvenika, do Splita i Žrnovnice te svoje nesigurne sudbine, napisao je svojoj djeci kodeks življenja čestitog i marljivog čovjeka čiji I. dio u izvornom obliku donosim:

Draga moja djeco!

Znanjem, iskustvom i promatranjem kroz moj vijek, dijelom sam upoznao a dijelom iskusio ovdje napisane istine i pravila, koja su mi služila i rukovodila me kroz moj život a kojima smatram, da se ništa ne može oduzeti, već daljnjim proučavati i iskustvom samo još dodati. Vi će te kroz vaše živote čuti, čitati, vidjeti i iskusiti, možda dio, sve ili još veći broj istina i pravila, ali unatoč toga hoću, da ovo moje koje sam preživio, prigrlite vašom sinovljom ljubavlju i na uzvrat meni po njima postupite.

Svi ljudi sve znaju a pojedinac vrlo malo. Tako je moj život i iskustvo ograničeno na moju struku i okolinu u kojoj sam se kretao a koja vama i vašim potomcima ne će biti jednaka, jer koliko i vi a tako i vaši potomci živjeti će u drugačijim i raznolikim zvanjima i prilikama, proživjeti će kroz svoje vjekove u mnogo čemu one događaje, koji su za mene bili izvan dohvata ili spoznaja. Dodatno ovim mojim tvrdnjama bilo bi poželjno, da one istine i iskustva, koja vi a tako i vaši potomci doživite, uvrstite u nastavku ovog mog izlaganja, koje dok bude svijeta i vijeka ne će biti potpuno dovršeno.

Pokoljenja stvaraju ljude otmene i istančanih ukusa, koje vrline krune čovječnost a time i narod. Obitelj, koja kroz nekoliko koljena uspije, da oba roditelja dožive odgojiti svoj pomladak do zrelosti to će se nasljedno i u potomstvu uvrježiti te vrline kao naravna posljedica. Za postignuće toga cilja, gonjen ljubavlju prema vama i težnja za vaše dobro i sreću ponukala me je, da napišem ovaj sastav. Da bi vam ovi moji savjeti bili bliži pamćenju i sjećanju, preporučam vam, da ih češće pročitate a neizostavno to učinite na godišnjicu moje sahrane, kada nakon odslužene sv. Mise za pokoj moje duše skupite se oni, koji budu boravili u istom mjestu a inače pojedinačno i pročitate ove moje savjete i upute i tako osvježite riječi vašega oca. Budete li draga djeco poštovali sve ljubljene mrtve i slijedili njihove stope u svemu što je njima bilo drago i sveto, pridružiti ćete se istinitoj pjesničevoj riječi:

'Rod bo samo koj 'si mrtve štuje

Na prošlosti budućnost si snuje!'

Pred kojim bilo činom ili korakom u vašem životu ako bude koristilo, koji od ovih mojih savjeta, smatram, da sam ovoj mojoj želji udovoljio.

SAVJETI DJECI

Draga moja djeco!

Znanjem i iskustvom kroz moj vijek upoznao sam slijedeće nepobitne istine, kojima se ne može ništa oduzeti, već daljnjim proučavanjem i iskustvom samo dodati, pa vam preporučam, da ove istine češće pročitate i po njima postupate.

Čim je u čovječje tijelo ušla besmrtna duša nastupio je život čovjeka, koji je tako sastavljen i udešen, da mu za postojanje i napredak trebaju tri uvjeta i to: POČIVANJE. HRANJENJE I RAD. Počivanje i hranjenje svojstveno je svakom živom biću na zemlji koli životinjskom tako i biljnom dok čovjeku kao razumnom biću nuždan je uvjet RAD: 'U znoju lica svoga jesti ćeš kruh svoj', te je od iskona sveta i neminovna dužnost za svakog čovjeka RAD kojim upravlja razum po nalogu Svevišnjega, dok počivanje i hranjenje nameće sam organizam.

RAD je ovisan o slobodnoj volji čovjeka i svaki ga odvija prema želji i nahođenju, kako smatra da mu je prirodan, omiljen, ili odgovara njegovim sposobnostima, a ukoliko želi i hoće, da se radu ukloni onda mu se RAD nužno nameće i stvara ga nezadovoljnim sa životom bez cilja.

RAD je dakle bitni sastav čovječjeg življenja i tim radom čovjek krči svoj put kroz zemaljski život. Svaki rad iziskuje svoju naknadu odnosno naplatu koli od najprostijega tako do najotmjenijeg posla ili zanimanja. Svaki je rad ma kakav on bio častan i jednako cijenjen. Razlika između jednog i drugog posla postoji samo u naplati, time što je za najprostiji rad ponuda veća od potražnje dok je za otmjeniji ili umni rad obratno. Bez obzira na visinu naplate za pruženi rad ona je ipak stalno uvjetovana da nadoknađuje potrebe za život onom staležu kojem pojedinac pripada, a prema po njemu pruženom radu. Tu naknadu za pruženi rad upotrebljavaju ljudi svaki na svoj način i volju prema tome kako želi i hoće da udesi život i to na slijedeća četiri načina:

onaj koji sve svoje prihode odmah potroši pak živi iz dana u dan, rasipnik, koji troši preko onoga nego li dotiču njegovi prihodi, škrtac, koji svoje prihode nagomilava i čuva ih samo sa svrhom da ih imade, štediša, koji troši u granicama svojih prihoda, od kojih nastoji za sutrašnjicu kolikogod na stranu ostaviti.

ŽIVLJENJE IZ DANA U DAN

Čovjek, koji sve potroši što zaradi proživljava svoj vijek kao nerazumna životinja. Najmanjom nepogodom (bolesti ili besposlici) odmah postaje puka sirotinja i na teret društvu, prisiljen, da obija tuđa vrata. Takvim se životom čovjek ničim ne zadovoljava, sve mrzi i svatko mu je kriv i odgovoran za njegovo bijedno stanje, te je stalno zavidan svojem bližnjemu, skroz nesretan i bijedan te svačiji sluga.

RASIPNOST

Čovjek, koji troši više od svojih prihoda gramzi za tuđim i time postaje zločinac, a u najmanju ruku podmitljiv, te lažac i sklon da prevvari.

Kada se rasipni ljudi uspiju domoći kakve časti ili položaja putem kojih imaju mogućnost da im bilo struka u kojoj posluju ili netko treći povjeri da rukovode i raspoložu tuđim imetkom, njihov navikli raskalašeni život primorao bi ih za posizanjem tuđega. Ovom zlu osobito naginju hazardni igrači te ljenčine koji baštine veći imetak ali ipak nedovoljan da zadovolji njihove zahtjeve.

ŠKRTOST

Čovjek, koji svoje prihode nagomilava taj sebe prikraćuje u najnužnijim stvarima te trapi svoj život i time često sebi i svojim kidiše zdravlje. Takav čovjek živi samo za sebe i prikraćuje njemu podložne te postaje kao trut suvišan društvu iz kojega sam sebe isključuje. Živi povučeno, mučaljiv, neumoljiv stalno zabrinut i bojažljiv, bez prijatelja i prezren od svakoga. Strast za novcem toliko ga obuzme, da mu novac postaje božanstvo i jedina svrha života. Takav čovjek živi ne samo prikraćen često u stvarima potrebitim za doličan i uredan život, već stalno u nečistoći i prljavštini kako na sebi tako i u kućanstvu. Najveće razočaranje doživi takav čovjek pred smrt kada uvidi koja je ogromna glupost bila svoj život i rad uz tegobne i odvratne žrtve podnijeti i žrtvovati radi novca.

ŠTEDNJA

Čovjek, koji troši u granicama svojih prihoda i pri tome znade, da barem i najmanji dio ostavi na stranu za 'crne dane' jest trijezan i mudar čovjek, dobar muž i otac obitelji. Samoga sebe dovodi time u položaj potpuno slobodnog čovjeka i neovisna, svjesna svojih dužnosti. U svakom zvanju i pothvatu vrijedan, poduzetan i slobodan, da postupi zdravo i promišljeno, koristan sebi i društvu, milosrdan, čeličnog karaktera, otvoren i veseo, te od svakoga poštovan, a stalno pripravan da svom bližnjemu pomogne, te svakoga zadovolji, pogotovo svoje podložne.

Pretpostavljajući toliko, očito je da, pri vršenju rada, prema izloženim načinima, štednja je ona koja se čovjeku nameće za čestit, slobodan, zdrav i uredan život. Kada je dakle rad dužnost svakog zdravog čovjeka, to i za onoga, koji radu potpuno prione vrijedi istina da 'U radiše svega biše a u šteditiše još i više'. Ovo načelo mora da svakom čovjeku bude cilj i smijernica kroz cijeli njegov zemaljski život. Štednja je mudrost i prema tome za postignuće te mudrosti nije dovoljan samo odgoj, već je potrebna i naobrazba. Potrebno je dakle stvoriti i postaviti odgovarajuće preduslove, putem kojih će čovjek steći mudrost i zdrav razum. Ona se teže može postići samom poukom ako sa istom nije skopčana i praksa, budući da su čovječiji nagoni i poroci a na vlastito društvo toliko jako i nasrtljivo, da su za postignuće te mudrosti potrebna i zavađanja stanovitih pravila putem kojih žće čovjek s lakoćom pristupiti samoodricanju i kloniti se baštinjenih ili uobičajenih navika.

Čovjek treba, da prema svojim prihodima udesi razumom i računom svoj život na način, da sebe i svoje ne prikrati ni u bilo kojoj prijeko potrebitoj stvari, kako bi sebe i svoju obitelj stalno držao umjereno zadovoljenu, urednu i zdravu. Da

štednja ne postane tegobna i ne uzrokuje osjetljivih žrtava potrebno je naviknuti se i podržavati ona pravila putem kojih će štednja izbiti skoro sama po sebi, a koja su uglavnom slijedeća:

PRAVILA

1. *Zavesti red, tačnost i čistoću u kućanstvu, sobi, radionici, kancelariji, te svugdje i svugdje čak i po džepovima odijela, a osobito čistoću u mračnim prostorijama kao u podrumu, mračnim hodnicima i izbi, tako da svaka stvar pak i najmanja sitnica ili predmet bude na svom određenom mjestu. Čak i svakodnevno upotrebljavani predmeti trebaju samo pri upotrebi biti van svog mjesta i odmah čim prestane daljnja upotreba, bez odugovlačenja imaju biti vraćeni na njihovo stalno određeno mjesto.*

2. *Svako jutro odmah promisliti i odrediti raspored rada kroz cijeli dan i po mogućnosti držati se strogo tog rasporeda. U slučaju raznolikih poslova i na raznim mjestima, popisati na komadić papira red za obavljanje istih, kako bi se što je moguće više uštedjelo na vremenu i putu. Točnost pri svakom poslu ili mjestu kao i u odnosu prema trećima, a bezuslovno u kućanstvu, nadasve poštivati te strogo provodati i zahtijevati kako bi sve u pravo i točno vrijeme bilo na svom određenom mjestu i posvršavano.*

3. *Pri vršenju kakvog bilo posla ne prihvaćati se drugoga dok onaj koji ti je pod rukom ili dio njega nisi potpuno i temeljito okončao. Osobito treba paziti da posao bude u tančine uredno izvršen.*

4. *Svaku pozajmljenu stvar odmah nakon uporabe povratiti u čistom i ispravnom stanju čime se najlakše osigurava kod svakog pozajmljivanja imati osigurana vrata u svako doba za bilo koju potrebu ili nuždu.*

5. *Svaku novotariju, koja nije u skladu sa praktičnosti, redu, korisnoj primjeni, doličnosti i ozbiljnosti, ma kako bila privlačna, odbaciti, a pogotovo luksuznu, kričavu ili upadnu i u takvim prilikama vježbati samoodricanje.*

6. *Po mogućnosti ništa ne baciti, ni najneznatniju ili najbezazleniju stvar. Pri odbacivanju i najmanje stvari ispitati i promisliti, da li se može bilo kako iskoristiti, čak i ustupom trećima a zatim odluku usvojiti.*

7. *Svaku nabavku za gotovo odmah plaćati isključujući i najmanji i neznatni dug, ma gdje bilo.*

8. *Nikada, ni pri najuvjerljivijem slučaju ne računati na dobiveni, zasluženi ili pripadajući dobitak ili primitak prije nego li je taj dospio u ruku te stoji na neograničenom raspolaganju.*

9. *Prije svakog i najmanjeg izdatka treba uvijek prethodno promisliti i prosuditi da li je odnosni izdatak nužno potreban i onda koja od različitih srodnih stvari po vrsti i kakvoći najbolje odgovara namijenjenoj svrsi, te je čedna i pristojna i onda tek odluku donijeti.*

10. *Štednja u nastupu prema trećima i u društvu nikada ne smije preći u sitničavost tako da se zapazi i ispolji onaj prirodni egoizam kojeg posjeduje svaki čovjek, već uvijek treba nastupiti velikodušno i širokogrudno u svakoj prilici i mjestu, a ako kao takav ne možeš onda radije izbjegni takvu priliku.*

11. *Pri odluci da li se izdatku mora pristupiti, nužno je prethodno ispitati najprije vrst i kakvoću kao i praktičnost odnosne stvari ili predmeta. Nabavljena stvar ili predmet mora što savršenije odgovarati svrsi tako da njena primjena bude što trajnija a da pri upotrebi ili održavanju iziskuje najmanji gubitak vremena i nepotrebni trošak.*

12. *Stalno voditi računa i bilježiti sve primitke i izdatke tako da u zdravlju i radu sedmični, mjesečni ili godišnji obračuni budu strogo i bezuslovno zaključeni pozitivno, pak makar taj uslov zahtijevao bilo kakvo samoodricanje ili prikraćivanje, da bi taj cilj bio postignut.*

13. *Kada jedna stvar ili predmet počinje da se troši, cijepa, klima ili teče pa se može time više oštetiti, propasti ili nestati, to treba popraviti ili zamijeniti bez odugovlačenja kako bi se izbjegla daljnja šteta.*

14. *Isključiti po mogućnosti svako čekanje ili gubitak vremena u traženju. U takvom slučaju uvijek računati kako bi se tom gubitku vremena moglo izbjeći. Uopće ne dozvoliti, da niti jedan čas vremena u danu ne ostane bez namjene određenoj svrsi i danguba bila isključena pod svaku cijenu.*

15. *Sve što se može učiniti danas ne odlagati za sutra makar trebalo uložiti zato i nešto više od dnevnog radnog vremena.*

16. *Primaj uvijek bogatstvo kao osnovni uslov za nezavisnost a preziri bogatstvo čim osjeteš da ćeš postati njegov rob.*

17. *Nikada ne očajavaj kod neuspjeha već budi strpljiv, jer najveće zlo pogađa i snosi lijen čovjek. Ljenost je majka svih poroka i nesposobnosti.*

Držeći se prednjih pravila štednja izbija skoro sama od sebe, ali ipak ne pretjerivati do u tančine u svakom pojedinom slučaju, dok one kao bezuslovno označene strogo provadati kako prema sebi pa tako isto zahtijevati i od podređenih pod svaku cijenu i uvjet. Svako odricanje postati će time uobičajeno bez tegobe u pro-

vađanju, a bilo kakav porok biti će isključen. Plod takvog načina življenja, kako kod pojedinca a tako i kod obitelji, očituje se u neograničenoj slobodi i neovisnosti a time spokojnošću, miru i zadovoljstvu, čime se stiče neprocjenjivo blago, a to su trajno zdravlje do duboke starosti, mirna savjest i spokojna smrt.²⁹

BILJEŠKE

- ¹ Obiteljski arhiv Mladineo, autobiografije I. P. Mladineo.
- ² HR-DAST- 58 . I. gimnazija Split /III. Glavni imenici sa zapisnicima završnih ispita.
- ³ Arhiv obiteljski Mladineo, službeni spisi I. P. M., Opći upitnik od 20. 9. 1949.
- ⁴ Arhiv obitelji Mladineo, osobni spisi I. P. .M., izvadak iz MK. R. V. U. župe Pučišća iz 1942. g.
- ⁵ Arhiv obitelji Mladineo, osobni spisi I. P. M., politička autobiografija.
- ⁶ Arhiv obitelji Mladineo, osobni spisi I. P. M. Rješenjem Vrhovnog suda od 18. travnja 1942. pod brojem Povj. 1-32-1942. prestaje biti članom Hrvatskog državnog sabora.
- ⁷ Pravilnik ove zadruge u vlasništvu je obitelji, a objavljen je u knjizi Ive Marinković: *Zadrugarstvo otoka Brača*. Brački zbornik 16, Supetar 1994., 73-77.
- ⁸ HR-DAST- 409. SUP za Dalmaciju / aktivni dosje I. P. Mladinea.
- ⁹ *Komunisti su nam oduzeli pet tvornica, u Pučišćima nama je ostala samo grobnica!* Nedjeljna Dalmacija, Split, 2. 2. 1999., 9.
- ¹⁰ Arhiv obitelji Mladineo, osobni spisi I. P. M.
- ¹¹ HR-DAST-14 Ispostava banske vlasti Banovine Hrvatske. kut. 51/II, javni bilježnik B. Katalinić, br. 215/1928.
- ¹² HR- DAST- 19, Javni bilježnici srednje Dalmacije, javni bilježnik Bruno Katalinić, broj 143/1934.
- ¹³ HR-DAST- 14. Ispostava banske vlasti Banovine Hrvatske, kut. 51/II.
- ¹⁴ Arhiv obitelji Mladineo, službeni spisi, javni bilježnik dr. Uglešić, I. Ivo – Split redni broj 1199/1939. g.
- ¹⁵ U prilogu faksimil iz arhiva obitelji Mladineo.
- ¹⁶ Danas se u tim prostorijama nalazi sjedište HSS-a.
- ¹⁷ Arhiv obitelji Mladineo, službeni spisi I. P. M., Izjava I. P. Mladinea u sporu koji se vodio na Kotarskom sudu u Splitu 1950. Posl. br. R. 1369/50-2. Likvidacija talijanske imovine Caterine Veit pok. Georgia.
- ¹⁸ Arhiv obitelji Mladineo, sudski spisi. Premda mu je odlukom Prezidijuma Narodne skupštine od 29. srpnja 1946. kazna zatvora bila smanjena sa tri godine na jednu godinu, gubitak građanskih prava ostao je isti, a trajao je od 24. siječnja 1947. do 24. siječnja 1950.
- ¹⁹ Arhiv obitelji Mladineo, službeni spisi I. P. M. I., Prijava tečaja za stručnu spremu kadrova od 17. 9. 1947.
- ²⁰ Arhiv obitelji Mladineo, osobni spisi, autobiografija I. P. Mladinea.

-
- ²¹ Arhiv obitelji Mladineo, sudski spisi, Općinski sud u Puli Kr. 10/55; Kv. 211/56.
- ²² Ivo Markovina bio je suvlasnik *Neptuna* d. d. Naime, on i Ivan Petar Mladineo su tijekom II. svjetskog rata ostali suvlasnici *Neptuna* d. d., svaki za polovinu. Osuđeni su Presudom K-118 /45 i K-837/45.
- ²³ HR-DAST 21. ONOD - Odjel narodne imovine, kut. 6; HR-DAZD Okružna uprava narodnih dobara, kut. 55/61.
- ²⁴ Arhiv Općinskog suda u Splitu, Kotarski sud u Split, Konf. 3/46. Procjenu nekretnina izvršio je ing. arh. Kuzma Gamulin, Split, Čiovska 2, 17. travnja 1946. godine, a troškovi procjene iznosili su din. 510.- (ukupno 15 sati po 34.- din/sat).
- ²⁵ Arhiv obitelji Mladineo, sudski spisi, Kotarski sud Brač u Supetru, Konf. 2/46.
- ²⁶ Arhiv obitelji Mladineo, sudski spisi, Rješenje Oblasnog narodnog odbora Dalmacije - Odjel za narodnu imovinu, Broj: 8686/46, Split, 18. 1. 1947.
- ²⁷ U Presudi K-837/45 pogrešno je upisano ime oca. Upisano je pok. Ivana, a ime njegova oca je Marko.
- ²⁸ Arhiv obitelji Mladineo, sudski spisi, Okružni sud u Puli, Kr./55; Kv. 211/56.
- ²⁹ Arhiv obitelji Mladineo, osobni spisi, rukopis.

IVAN PETAR (ZANPJERO) OF THE NOBLE MLADINEO FAMILY

Summary

Ivan Petar, also known as Zampjero Mladineo, was born in 1889 in Pučišća, and died in Split in 1972. He was a descendant of the noble Mladinić-Mladineo family from Pučišća, the island of Brač. He finished primary school in Pučišća in 1901. Then he moved to Split, where he attended grammar school. He graduated from grammar school in 1909. In 1911, he graduated from the *Revolutella* Business College in Trieste. He participated in the First World War as the officer of the K.u.K. Army. He was awarded the Military Merits Medal – Signum Laudis and the Iron Merit Cross. After the war he married Anka Nazor, the daughter of Ivan Nazor, who, at the time, was a famous doctor. They had seven children: two daughters, however, died at an early age.

Ivan Petar Mladineo returned to Pučišća upon graduation in 1911. There he became the manager of the so-called First Dalmatian Cooperative Stone-Mason's Society (Prva dalmatinska klesarska zadruga) and the Olive Oil Cooperative (Uljarska zadruga). In the years 1921/1922, I.P. Mladineo opened two grocery shops in Pučišća and Split. Since he had also been actively involved in fishing since childhood, in 1926 he became the manager of the Petrić & Cie Company in Sali, on the island of Dugi otok. In 1928, having signed association agreement, he became the co-owner of the company known as *Neptun s.o.j.* In 1934, the company merged with the so-called Yugoslav Canned Food Factory, also known as *ITAK plc.* The merger had as a result a new company known as *Neptun plc* with subsidiaries in Komiža, Vrboska, Rogoznica near Šibenik and Sali on the island of Dugi otok. I. P. Mladineo was elected general manager of the company in 1939. He remained on duty until 1946: then the company was confiscated.

I.P. Mladineo was actively involved in politics as a member of the so-called Yugoslav Popular Party (Jugoslavenska pučka stranka), in the period 1919 – 1929. In 1935 he joined HSS (Croatian Peasant Party) and was reelected people's deputy at the 1935 and 1938 elections. He was in office until 1942. With members of other civil parties, during the Second World War, he founded the so-called Civil Bloc. In the period 1922 – 1945, he was involved in a large number of political and social activities. These were, as follows: the president and the shareholder of the Island of Brač Electrification Cooperative (Zadruga za elektrifikaciju otoka Brača); the president of the Economic Society (Gospodarska matica); the councillor of the Chamber of Commerce and Industry in Split (Trgovinsko-industrijska komora u Splitu), et al.

In 1944, he was arrested in Dubrovnik and then brought to Split for trial. He was accused on the basis of the article 10 of the Criminal Offenses against the State and the People Law and the Protection of National Honour of the Croatian and Serbian citizens in Croatia Act. By the decision of the Supreme Court of Croatia, he was sentenced to three years in prison. He also lost civil and political rights and all his property was confiscated.

After he had served the full sentence, he was released from prison and went to Rovinj to initiate the production process in the Fish Can Factory *Mirna (the former Ampelea)*. Then, until retirement, he worked at the Marine Biology Institute. By the decisions of both the District Court in Pula (1956) and State Attorney's Office of the Republic of Croatia (1997), I.P. Mladineo was acquitted of all charges that were once the result of the abuse of powers.

Slika 1. Ivan Petar Mladineo, 1914.

Slika 2. Kandidatska lista, 1935.

Slika 3. Govor u predizbornoj kampanji, 1938.

Slika 4. Supruga Anka i kći Margarita, 1938.

Slika 5. Obitelj Ivana Petra Mladinea, 1941.

Slika 6. Otvorenje Hrvatskoga veslačkog kluba Gusar

Slika 7. Na sprovodu Ante Trumbića